

ROZŠIROVANIE KAPACÍT KOMUNITNEJ SOCIÁLNEJ STAROSTLIVOSTI

KOMPONENT 13 – DOSTUPNÁ A KVALITNÁ DLHODOBÁ SOCIÁLNO – ZDRAVOTNÁ
STAROSTLIVOSŤ

INFORMÁCIA PRE ŽIADATEĽOV TÝKAJÚCA SA VNÚTORNÉHO PROSTREDIA BUDOV

Dátum zverejnenia: 7.9.2023

Vzhľadom na zvyšujúci sa počet otázok doručených vykonávateľovi ohľadom potreby vybudovania jednotlivých účelovo určených miestností napr. pre podávanie stravy, čistenie bielizne, dekontamináciu a iné priestory či prevádzky v zariadeniach sociálnych služieb, ktoré sú, či budú predmetom podpory, uvádzame stanovisko Úradu verejného zdravotníctva Slovenskej republiky, ktoré bolo poskytnuté Ministerstvu práce, sociálnych vecí a rodiny Slovenskej republiky v nasledovnom znení:

1. Podľa § 1 ods. 2 písm. p) vyhlášky MZ SR č. 259/2008 Z. z. ubytovacím zariadením sociálnych služieb poskytujúcim rodinné ubytovanie sú byty alebo rodinné domy, v ktorých sa poskytujú sociálna služba pobytovou formou sociálnej služby v zariadení sociálnych služieb.
2. Podľa § 10 ods. 1 vyhlášky sa v ubytovacích zariadeniach uvedených v § 1 ods. 2 písm. h) až l) a o) vyhlášky, ak nie sú zariadením uvedeným v § 1 ods. 2 písm. p) vyhlášky a) zriaďuje priestor na vypranie osobnej bielizne a odevov a primerane aj oddelený priestor na sušenie a žehlenie osobnej bielizne a odevov s možnosťou vetrania, ak pranie osobnej bielizne a odevov nie je zabezpečené iným spôsobom (§ 10 ods.1 písm. a) vyhlášky), b) uzavretý priestor na uloženie potrieb na upratovanie vybavený výlevkou s príivodom tečúcej pitnej vody a tečúcej teplej vody a skrinkou na odkladanie čistiacich a dezinfekčných prostriedkov so zabezpečením vetrania (§ 10 ods. 1 písm. b) vyhlášky),
3. Podľa § 10 ods. 2 vyhlášky v ubytovacích zariadeniach uvedených v § 1 ods. 2 písm. h), j), k), l) a o), ak nie sú zariadeniami uvedenými v § 1 ods. 2 písm. p) vyhlášky sa zriaďuje a) priestor na uskladnenie inventára a uzavretý priestor na oddelené skladovanie čistej a použitej bielizne s možnosťou vetrania (§ 10 ods. 2 písm. a) vyhlášky) b) uzavretý priestor s možnosťou vetrania na uloženie predmetov občasnej potreby, ako sú kufre, sezónne odevy, vozíky (§ 10 ods. 2 písm. b) vyhlášky).

To znamená, že požiadavky uvedené v § 10 ods. 1 a ods. 2 vyhlášky sa netýkajú Vami

podporovaných ubytovacích zariadení sociálnych služieb poskytujúcich rodinné ubytovanie.

4. Vyhláška MZ SR č. 259/2008 Z. z. v § 10 ods. 4 ustanovuje povinnosť v zariadeniach pre seniorov, zariadeniach opatrovateľskej služby, domovoch sociálnych služieb a špecializovaných zariadeniach zriadiť čistiacu miestnosť na dekontamináciu zdravotníckych pomôcok s možnosťou vetrania, ktorá je vybavená výlevkou s prívodom tečúcej pitnej vody a tečúcej teplej vody a s plochou na odkladanie zdravotníckych pomôcok. Táto povinnosť sa týka aj zariadení rodinného typu poskytujúcich sociálne služby pre uvedených klientov.
5. Čo sa týka podlahovej plochy pre zariadenia definované podľa § 1 ods. 2 písm. p) vyhlášky je potrebné splniť požiadavky podľa § 9 ods. 8 vyhlášky, ktorou je a) 8 m², ak túto miestnosť obýva jedna osoba, b) 6 m² na jednu osobu, ak túto miestnosť obýva viac osôb.
6. K dotazu ohľadne toho, či môžu zariadenia rodinného typu podľa § 1 ods. 2 písm. p) vyhlášky disponovať miestnosťami nad rámec vyhlášky uvádzame, že pri ich zriadení treba vychádzať z účelu na aký budú slúžiť. Legislatívne predpisy definujú minimálne hygienické požiadavky, ktoré je potrebné pre daný typ zariadenia sociálnej služby splniť. Zvýšený komfort zariadenia nie je orgánmi verejného zdravotníctva vnímaný ako nedostatok.
7. Pri zriadení napr. kaderníctva, pedikúry atď. v zariadení sociálnych služieb rodinného typu s kapacitou 12 osôb uvádzame, že nie je reálne prevádzkovať takýto typ zariadenia starostlivosťou o ľudské telo ako samostatnú prevádzku pre uvedený počet klientov. Pokiaľ by prevádzku navštevovala aj verejnosť v podstate by išlo o podnikateľskú činnosť. V prípade zriadenia samostatnej prevádzky kaderníctva, pedikúry je potrebné pri posudzovaní uplatniť nielen vykonávací predpis, ale i ustanovenia zákona č. 355/2007 Z. z. a ďalších súvisiacich predpisov. Zaužívaným spôsobom poskytovania týchto služieb je dochádzanie za klientom aj v prípadoch iných zariadení sociálnych služieb, nielen rodinného typu. Priestorové podmienky na tieto služby sa riešia v zariadeniach individuálne, preto nie je možné v danej veci vydať jednotné usmernenie. Pri zriadení bazénov v zariadeniach poskytujúcich služby verejnosti napr. ubytovacích zariadeniach, zdravotníckych zariadeniach, zariadeniach sociálnych služieb a iných zariadeniach sa primerane uplatňujú požiadavky podľa § 3 ods. 3 vyhlášky MZ SR č. 308/2012 Z. z. o požiadavkách na kvalitu vody, kontrolu kvality vody a o požiadavkách na prevádzku, vybavenie prevádzkových plôch, priestorov a zariadení na prírodnom kúpalisku a na umelom kúpalisku.
8. K zriadeniu izolačnej miestnosti uvádzame, že izolácia chorých sa v zariadeniach sociálnych služieb v rodinných domoch alebo bytoch uskutočňuje tak ako v rodinnom prostredí, teda chorí sa izolujú spôsobom ako v bežných rodinách, preto sú požiadavky na tieto zariadenia stanovené podľa STN 734301 Budovy na bývanie, a teda netýka sa ich § 12 ods. 1 vyhlášky. V prípade, že izolačná miestnosť je vybavená tak, že je možná ľahká a rýchla dekontaminácia priestoru (umývateľné, hladké a ľahko čistiteľné povrchy), môže sa v čase keď sa nevyužíva na izoláciu

chorých, využívať na iný vhodný účel. Táto skutočnosť musí byť uvedená v prevádzkovom poriadku zariadenia, vrátane spôsobu dekontaminácie. Toto platí aj pre iné druhy zariadení sociálnych služieb, nielen rodinného typu.

9. Pokiaľ je v jednom objekte/budove poskytovaných viacero druhov sociálnych služieb (napr. zariadenie pre seniorov, zariadenie opatrovateľskej služby a špecializované zariadenie), každé zariadenie musí spĺňať požiadavky pre konkrétny druh (napr. plochu izby, základné vybavenie izby a spoločných priestorov - príloha č. 5 tab. č. 8, 9, 10 vyhlášky). Počet napr. dekontaminačných, spoločenských a iných miestností bude závislé od zloženia klientov a od iných parametrov, preto nie je možné sa k dotazu jednoznačne vyjadriť.
10. Čo sa týka iných priestorov, ktoré priamo nesúvisia s poskytovaním sociálnej služby (napr. kaviarne, galérie) je nutné, aby tieto priestory mali samostatný vchod, aby sa do nich nevchádzalo cez zariadenia sociálnych služieb, pretože sú určené na iný účel.
11. Kaviareň ako zariadenie spoločného stravovania je považované za samostatnú prevádzku t.j. podľa § 26 ods. 1 zákona č. 355/2007 Z. z. patrí medzi zariadenia, ktoré poskytujú stravovacie služby spojené s výrobou, prípravou alebo podávaním pokrmov alebo nápojov na pracoviskách, v školských zariadeniach, školách, zariadeniach sociálnych služieb, zariadeniach sociálnoprávnej ochrany detí a sociálnej kurately atď. a v podobných prevádzkach verejného stravovania, cukrárnach, stánkoch a v iných prevádzkach s ambulantným predajom potravín, pokrmov alebo nápojov a na zotavovacích podujatiach alebo iných hromadných podujatiach. Zariadenia spoločného stravovania musia spĺňať požiadavky vyhlášky MZ SR č. 533/2007 Z. z. o podrobnostiach o požiadavkách na zariadenia spoločného stravovania.
12. To, či môže disponovať zariadenie sociálnych služieb podľa § 1 ods. 2 písm. p) vyhlášky výdajňou stravy, alebo musí byť realizovaný dovoz stravy je vecou posúdenia konkrétnej prevádzky z hľadiska jej veľkosti, stavebno-technického riešenia, priestorového usporiadania, vnútorného členenia, a teda nie je možné určiť všeobecné požiadavky. Ak nie je v prevádzke možné zriadiť výdajňu stravy, je možné zabezpečiť stravovanie formou dovozu stravy zo zariadenia spoločného stravovania, pričom musia byť splnené požiadavky na vhodný priestor na konzumáciu stravy, servírovanie na taniere a ich následné umývanie a pod.
13. K dotazu, či môže zariadenie sociálnych služieb rodinného typu disponovať zázemím pre zamestnancov (kancelárie, zasadačky a pod.) uvádzame, že všetci zamestnanci zariadenia musia mať k dispozícii aj zázemie, a teda pracovisko musí spĺňať požiadavky na bezpečnosť a ochranu zdravia zamestnancov pri práci podľa prílohy č. 1 NV č. 391/2006 Z. z. o minimálnych bezpečnostných a zdravotných požiadavkách na pracovisko. Zasadacia miestnosť nie je chápaná ako pracovisko; bude sa schvaľovať v rámci posudkovej činnosti, a nie je dôvod schvaľovanie zasadacích miestností usmerňovať osobitným spôsobom.

14. Pri zriadení pracoviska v zariadení sociálnych služieb je potrebné dodržiavať požiadavky NV SR č. 391/2006 Z. z. o minimálnych bezpečnostných a zdravotných požiadavkách na pracovisko, kde je uvedený napr. počet WC v závislosti od počtu zamestnancov.
15. Vzhľadom k tomu, že pre zriadenie takéhoto typu poskytovania sociálnej služby neuvádzate konkrétne počty zamestnancov ani aký typ zamestnancov bude v zariadení poskytovať starostlivosť (zdravotnícki pracovníci, opatrovatelia, asistenti atď.), uvádzame len všeobecné informácie. Záonné povinnosti v súvislosti s ochranou zdravia zamestnancov pri práci vyplývajú z niekoľkých právnych predpisov:
- Posudzovať zdravotné riziká z expozície faktorom práce a pracovného prostredia je povinný zabezpečiť každý zamestnávateľ, v spolupráci s pracovnou zdravotnou službou podľa § 30 ods. 1 písm. b) zákona č. 355/2007 Z. z. o ochrane, podpore a rozvoji verejného zdravia a o zmene a doplnení niektorých zákonov (ďalej len „zákon č. 355/2007 Z. z.“). Na základe takéhoto posúdenia je zamestnávateľ povinný zabezpečiť vypracovanie písomného posudku o riziku s kategorizáciou prác z hľadiska zdravotných rizík.
 - Posudzovať zdravotnú spôsobilosť na prácu na základe výsledkov hodnotenia zdravotného rizika z expozície faktorom práce a pracovného prostredia, u tých zamestnancov, kde to ustanovuje § 30e zákona č. 355/2007 Z. z.
 - Na ochranu zdravia zamestnancov slúžia aj ďalšie preventívne a ochranné opatrenia, napr. odporúčané a povinné očkovanie osôb, ktoré sú profesionálne vystavené zvýšenému nebezpečenstvu vybraných nákaz (podľa § 10 vyhlášky MZ SR č. 585/2008 Z. z., ktorou sa ustanovujú podrobnosti o prevencii a kontrole prenosných ochorení), poskytovanie vhodných osobných ochranných pracovných prostriedkov pri poskytovaní zdravotnej starostlivosti (podľa prílohy č. 3 NV č. 395/2006 Z. z. o minimálnych požiadavkách na poskytovanie a používanie osobných ochranných prostriedkov) a zabezpečenie minimálnych bezpečnostných a zdravotných požiadaviek pracovísk so zobrazovacími jednotkami (podľa prílohy č. 1 NV č. 276/2006 Z. z. o minimálnych bezpečnostných a zdravotných požiadavkách pri práci so zobrazovacími jednotkami). V závere uvádzame, že nakoľko ide o všeobecné dotazy, bez určenia konkrétneho typu zariadenia, druhu klientov, počtu pracovníkov atď. môžeme uviesť len požiadavky dané vo vyššie uvedených právnych predpisoch, ktoré platia aj pre zariadenia sociálnych služieb rodinného typu podľa § 1 ods. 2 písm. p) vyhlášky. Konkrétne zariadenie sociálnych služieb rodinného typu bude podliehať posúdeniu príslušného RÚVZ v rámci posudkovej činnosti pri vydávaní rozhodnutia na uvedenie priestorov do prevádzky a schválenia prevádzkového poriadku, ako i následného vykonávania štátneho zdravotného dozoru